

Sygn. akt II Ca 413/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz (spr.) SSO Renata Lech
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...)we W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 29 października 2014 roku, sygn. akt I C 326/14

oddala apelację oraz zasądza od powoda K. S. na rzecz pozwanego (...) we W. kwotę 300,00 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Dariusz Mizera

SSO Stanisław Łęgosz SSO Renata Lech

Sygn. akt II Ca 413/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2014 roku w sprawie I C 326/14 Sąd Rejonowy w Bełchatowie oddalił powództwo K. S. wytoczone przeciwko (...)we W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - wyroku dnia 16 lipca 2013 roku wydanego w sprawie I Cupr 138/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 11 września 2013 roku. Zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2013 r w sprawie I Cupr 138/13 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zasądził od K. S. na rzecz (...)we W. kwotę 3236,96 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 października 2012 r do dnia zapłaty oraz kwotę 658,74 zł

tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wyrok uprawomocnił się dnia 7 sierpnia 2013 roku. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Belchatowie z dnia 4 września 2013 roku wyrokowi temu została nadana klauzula wykonalności.

Postanowieniem z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt II Cz 81/14, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb oddalił zażalenia K. S. na postanowienie Sądu Rejonowego w Belchatowie z dnia 4 września 2013 r o nadaniu klauzuli wykonalności.

Na wniosek pełnomocnika (...)we W., Zastępca Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) M. D. - J. D. wszczął postępowanie egzekucyjne Km 1190/13 przeciwko K. S. celem wyegzekwowania kwoty zasadzonej w wyroku w sprawie Cupr 138/13. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji K. S. odebrał dnia 6 listopada 2013 r. Skarga powoda na czynności komornika w postaci wszczęcia egzekucji została oddalona postanowieniem Sądu Rejonowego w Belchatowie z dnia 20 grudnia 2013 r w sprawie I Co 1627/13.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2013 r Zastępca Komornika -J. D. postanowił przekazać sprawę Km 1190/13 Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...) T. H. z uwagi na zbieg egzekucji.

Po powstaniu tytułu wykonawczego powód nie dokonywał żadnych spłat na rzecz pozwanego.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Powód nie wykazał żadnych okoliczności określonych w art. 840 § 1 k.p.c, które mogłyby stanowić podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności

Zgodnie z powyższym przepisem dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia tylko wtedy, gdy:

1. przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
2. po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
3. małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzule wykonalności na podstawie art. 787, wykaze, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

W uzasadnieniu pozwu powód jako podstawę prawną swego żądania wskazał art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i przywołał okoliczności mające udowodniać niezasadność uwzględnienia przez Sąd Rejonowy w Belchatowie powództwa w sprawie I Cupr 138/ 13.

Podnoszone okoliczności nie mogą być przedmiotem osądu w niniejszej sprawie. W świetle art.840 § 1 pkt 1 możliwość kwestionowania obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym dotyczy tytułów niebędących orzeczeniem sądu, tymczasem w niniejszej sprawie kwestionowany jest tytuł będący orzeczeniem sądu.

Powód nie wskazał również by po powstaniu tytułu egzekucyjnego miały miejsce okoliczności skutkujące wygaśnięciem zobowiązania albo powodujące, że nie może ono być egzekwowane. Nie wskazał również by świadczenie zostało spełnione.

Zdaniem Sądu żadna z przywoływanych przez powoda okoliczność nie wyczerpuje przesłanek z art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Nie stanowią one bowiem zdarzenia zaistniałego po powstaniu tytułu egzekucyjnego, powodującego wygaśnięcie zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania. W istocie bowiem powód kwestionuje istnienie i zakres roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym.

Również powołany w uzasadnieniu pozwu zarzut przedawnienia jest nieskuteczny bowiem termin przedawnienia świadczenia objętego orzeczeniem sądu jeszcze nie upłynął (art. 125§1k.c), zaś w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie jest możliwe badanie zarzutu przedawnienia należności będącej podstawą wydania tytułu wykonawczego.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż okoliczności podniesione przez powoda nie mogą być skuteczną podstawą do wytoczenia powództwa opozycyjnego, gdyż w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie można skutecznie kwestionować istnienia i zakresu roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym przez twierdzenie, że egzekwowane roszczenie nie istnieje. Powództwem opozycyjnym nie można bowiem kwestionować powagi rzeczy osądzonej. Wskazane przez powoda okoliczności mogły być podnoszone w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Bełchatowie jako sądem pierwszej instancji w sprawie ICupr138/13 ewentualnie w środkach zaskarżenia kierowanych do Sądu Okręgowego.

Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie jest przewidziane dla ponownej merytorycznej oceny okoliczności stwierdzonej tytułem wykonawczym, a tego w istocie domaga się powód.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo. O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98§1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód. Zaskarżył go w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, to jest:

a) art. 840 § 1 kpc gdyż powód pomimo tego, iż tytuł wykonawczy powstał w wyniku orzeczenia sądu, stanowczo przeczył zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności a także podnosił zarzut o spełnieniu świadczenia wobec wierzyciela, który nie był przedmiotem rozpoznania na rozprawie. Dokument stwierdzający spełnienie przedmiotowego świadczenia został wskazany przez powoda i w żaden sposób nie został podważony przez stronę pozwaną. Jeżeli istniały jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące postawionego zarzutu spełnienia świadczenia i wiarygodności wskazanego dokumentu, to należało dokonać jego sprawdzenia i weryfikacji u wierzyciela, jakim jest (...) S.A.

b) art. 227 k.p.c. przez pominięcie przedstawionych wyżej faktów mających mieć zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia wniesionego powództwa.

c) art. 231 k.p.c. przez jego niezastosowanie

d) art. 233 § 1 k.p.c. przez pominięcie wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności i nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego z wszechstronnym i bezstronnym rozważeniem zebranego materiału dowodowego, prowadzące do częściowo błędnych ustaleń faktycznych. Powód nie dokonywał spłat na rzecz, pozwanego, gdyż nie był wobec niego zobowiązany a przedmiotową należność wobec prawowitego wierzyciela, wobec którego był zobowiązany na podstawie zawartej umowy kredytowej w całości uregulował.

e) art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie faktów, które sąd uznał za udowodnione i dowodów, na których się oparł oraz niewskazanie przyczyn, dla których innymi dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa; w szczególności w kontekście zeznań powoda; nadto przez niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

W apelacji podniósł również, że wyrok Sądu Rejonowego w Bełchatowie w sprawie ICupr138/13 z mocy prawa jest nieważny i powinien być uchylony, gdyż wydany został z naruszeniem przepisów art. 339§1 i 341 kpc. Zdaniem skarżącego wyrok powinien być wydany jako zaoczny.

W oparciu o przedstawione zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według norm prawem przepisanych, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona a podniesione w niej zarzuty są chybione.

Przepis art. 840 k.p.c. reguluje postać powództwa opozycyjnego, a mianowicie powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. W drodze tego powództwa dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia tej wykonalności. Powództwo określone w tym przepisie zapewnia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją poprzez możliwość kwestionowania w jego drodze zasadności lub wymagalności obowiązku stwierdzonego tym tytułem. Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa z art. 840 k.p.c. jest wykonalność tytułu wykonawczego. Wyrok pozbawiający tytuł wykonawczy wykonalności (w całości lub określonej części) uniemożliwia (odpowiednio) egzekucję na podstawie takiego tytułu. Zadaniem powództwa opozycyjnego nie jest weryfikacja prawidłowości prawomocnego orzeczenia, które w braku odmiennych unormowań - wiąże sąd rozpoznający to powództwo.

Powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Podstawą tego powództwa nie jest bowiem właściwa dla środka zaskarżenia wadliwość orzeczenia sądowego, będącego składnikiem tytułu wykonawczego. W związku z tym na podstawie art. 840 k.p.c. nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia. Podważenie prawomocnego orzeczenia może bowiem nastąpić w trybie nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. wyr. SN z 12.12.1972 r., II PR 372/72, OSP 1973, Nr 11. Poz. 222). W żadnym wypadku wyrok uwzględniający powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie zmienia treści orzeczenia sądowego stanowiącego element składowy tytułu wykonawczego.

Ze względu na treść punktu 1 art. 840 k.p.c. w przypadku tytułu wykonawczego będącego wyrokiem sądowym powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nie można oprzeć na twierdzeniu o nieistnieniu obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. To jest możliwe tylko w sytuacji, gdy tytułem egzekucyjnym nie jest orzeczenie sądowe. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja jednak nie występuje. Z kolei punkt 2 art. 840 k.p.c. przewiduje możliwość wystąpienia z powództwem opozycyjnym, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut nie był przedmiotem rozpoznawanej sprawy. Apelujący upatruje naruszenie przez sąd pierwszej instancji przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. twierdząc, że powództwo przeciwegzekucyjne oparł na zarzucie spełnienia świadczenia, który to zarzut nie był przedmiotem rozpoznawanym w sprawie.

Sąd pierwszej instancji wbrew sugestii skarżącego prawidłowo zinterpretował przepis pkt. 2 § 1 art. 840 k.p.c. Ze względu na to, że art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. odnosi się tylko do zdarzeń powstałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego, zarzut wykonania zabezpieczenia (spełnienia świadczenia) może dotyczyć tylko okresu po powstaniu tego tytułu, a gdy tytuł egzekucyjny stanowi orzeczenie sądowe- okresu po zamknięciu rozprawy. Takie też jest obecne obowiązujące stanowisko judykatury. Jedynym odstępstwem, jak wskazał SN w uchwale z dnia 23 maja 2012 roku podjętej w sprawie III CZP 16/12 (OSNC 2012 nr 11 poz. 129) jest oparcie powództwa na zarzucie spełnienia świadczenia, gdy zarzut ten- ze względu na ustanowiony ustawą zakres- nie mógł być rozpoznawany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. Ta sytuacja w przypadku powoda nie wystąpiła. W przypadku sprawy I Cupr 138/13 nie istniały żadne przeszkody, by powód mógł zgłosić zarzut spełnienia świadczenia i nie istniały żadne przeszkody prawne, by nie mógł być on rozpoznany przez sąd. Z twierdzeń przedstawionych przez powoda w niniejszym postępowaniu wynika, że spłata zobowiązań z umowy z dnia 4 grudnia 2006 roku została dokonana jeszcze przez wszczęciem postępowania o zapłatę, z środków uzyskanych z kredytu z 16 maja 2008 roku. Powód mógł zatem zarzut spłaty kredytu zgłosić w

postępowaniu sądowym, w którym wydano tytuł egzekucyjny. Jednak tego nie uczynił. Z treści sprzeciwu jaki złożył od nakazu zapłaty, wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym, takiego zarzutu nie da się wywieść.

Zresztą w niniejszym postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności powód nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność, że pieniądze jakie uzyskał z umowy pożyczki nr (...) zostały spożytkowane na spłacenie wcześniejszych zobowiązań powoda, a których dotyczył wyrok ze sprawy I Cupr 138/13.

Tak więc Sąd I instancji oddalając powództwo nie naruszył przepisu art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Nie naruszył również pozostałych przepisów wskazanych w apelacji. W szczególności nie można podzielić stanowiska powoda, że wyrok w sprawie I Cupr 138/13 powinien być wydany jako zaoczny. Powód składając sprzeciw od nakazu zapłaty zajął stanowisko w sprawie, które uniemożliwiło wydanie wyroku zakazowego.

Uznając apelację za pozbawioną uzasadnionych podstaw Sąd Okręgowy ją oddalił - art. 385 k.p.c., a o kosztach procesu za instancję odwoławczą orzekł w oparciu o przepis art.98 § 1 k.p.c.

SSO Dariusz Mizera

SSO Stanisław Łęgosz SSO Renata Lech